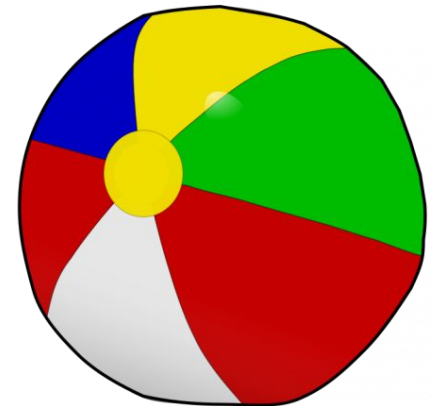

Program adaptacyjny

**Czynniki sprzyjające i utrudniające
adaptację dziecka w przedszkolu**

Osiągnięcia rozwojowe typowe dla większości dzieci w wieku trzech lat

- Zna swoje imię i imiona najbliższych mu osób.
- Rozumie proste polecenia, lepiej te, które są kierowane do niego indywidualnie niż do grupy.
- Poznaje świat poprzez swobodne zdobywanie doświadczeń i mimowolne uczenie się.
- Lubi oglądać książeczki, rysunki.
- Lubi słuchać tekstu czytanego, chętnie słucha, kiedy czyta mu się takie same historyjki, aż zna je na pamięć.
- Rozpoznaje wiele zwierząt i naśladuje ich głosy
- Zadaje pytania „po co?“, „dlaczego?“, „kiedy?“.

Osiągnięcia rozwojowe typowe dla większości dzieci w wieku trzech lat

- Samodzielnie je, zgłasza potrzeby fizjologiczne i potrafi realizować je w toalecie, potrafi się rozebrać, próbuje się ubierać.
- Ma poczucie równowagi, potrafi stać na jednej nodze, lubi podskakiwać, odbijać piłkę, podczas wchodzenia i schodzenia po schodach potrzebuje, aby go jeszcze trzymać za rękę.
- Potrafi wyrażać mimiką emocje, np. pokaż jak to jest, gdy ktoś się bardzo cieszy.
- Nie potrafi jeszcze dłużej współdziałać w zabawie lecz nawiązuje krótkotrwałe kontakty werbalne i pozawerbalne, które mogą być dla niego satysfakcjonujące.
- W centrum życia uczuciowego 3 -latka jest mama.

Osiągnięcia rozwojowe typowe dla większości dzieci w wieku trzech lat

Dominującą formą aktywności jest zabawa:

- wszystkim co jeździ – rowerki, wózki, samochody,
- zabawa wodą – chlapanie, nalewanie wody do różnych naczyń,
- puszczenie baniek mydlanych, zabawy w piaskownicy,
- zabawy klockami, lepienie z plasteliny, malowanie farbami, i próby kolorowania kredkami obrazków,
- dopasowywanie prostych kształtów w otwory, zabawy w dom), itp.
- ma swoją ulubioną maskotkę.

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej

- Wiąże się ze zmianą środowiska i dotychczasowego trybu życia oraz zaspokajania potrzeb (utrata kontaktu z matką powoduje zagrożenie poczucia bezpieczeństwa, któremu towarzyszy lęk).
- Dziecko staje przed nowymi zadaniami związanymi z funkcjonowaniem w grupie przedszkolnej (nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami i innymi osobami, dostosowywanie się do zasad grupowych, które są inne niż w domu).
- Ta zmiana zwykle jest mało atrakcyjna dla dziecka, wywołuje silne napięcia emocjonalne utrzymujące się przez jakiś czas zazwyczaj około 8 tygodni regularnego uczęszczania do przedszkola.

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej

Przebieg procesu adaptacyjnego zależy od ogólnego poziomu rozwoju psychoruchowego dziecka, u którego nie są jeszcze w pełni ukształtowane mechanizmy adaptacyjne.

Występowanie gwałtownych i impulsywnych reakcji w fazie adaptacji jest naturalne i rozwojowe.

Rodzic powinien wówczas:

- Zachowywać spokój i przekonywać samego siebie, że nic złego się nie dzieje.
- Pamiętać o zabraniu z domu ulubionej zabawki dziecka.
- Starać się, aby pożegnanie było krótkie.
- Zostawiać swoją pociechę w przedszkolu nawet, gdy będzie płakała. Zaufać opiekunom.

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej

- Zawsze dotrzymywać obietnic złożonych dziecku.
- Zadbać, aby ubranie swojej pociechy było wygodne, przygotować rzeczy na zmianę.
- Okazywać dziecku dużo pozytywnej uwagi, rozmawiać z nim, lecz nie wymuszać, aby opowiadało co wydarzyło się w przedszkolu.
- Uważać na nagrody. Pójście do przedszkola jest naturalne i nie powinno być jakoś specjalnie nagradzane. Wystarczy drobny prezencik, przytulenie, pochwała, okazanie zadowolenia.

Czynniki, które nie sprzyjają przystosowaniu to:

- Słabo ukształtowany system własnego „ja” i dlatego dziecko nie może obejść się bez wsparcia i pomocy ze strony najbliższych mu osób, które zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa i miłości.
- Faza silnego egocentryzmu, dlatego wymaga stałej uwagi i bliskości dorosłych.
- Brak doświadczeń dotyczących rozstania z matką (nasila się wówczas lęk separacyjny- negatywna reakcja na rozstanie z matką).

Czynniki, które nie sprzyjają przystosowaniu to:

- Aktualny poziom rozwoju poznawczego: trudności w rozpoznawaniu pojęć czasu i przestrzeni potrzebnych do orientacji w nowym środowisku.
- Słabe rozumienie następstwa zdarzeń, dlatego np. nie chce zasnąć w obcym dla siebie miejscu.
- Niski poziom kompetencji językowych.
- Wysoka reaktywność na wiele bodźców może powodować przeciążenie układu nerwowego (rozdrażnienie i zmęczenie).

Czynniki, które nie sprzyjają przystosowaniu to:

- Dominacja sfery emocjonalnej.
- Fakt braku komfortu i intymności (np. w toalecie).
- Niski poziom umiejętności samoobsługowych.
- Dotychczasowe doświadczenia dziecka np. jeżeli było nadmiernie rozpieszczane i ochraniane w środowisku rodzinnym.

Działania, które mogą pozytywnie wpłynąć na przystosowanie się dziecka do warunków przedszkolnych

- Usamodzielnianie dziecka – poziom posiadanych umiejętności samoobsługowych ma wpływ na poczucie bezpieczeństwa i niezależności w nowym otoczeniu.
- Inicjowanie sytuacji w których dziecko może przebywać w ciągu dnia z innymi niż matka bliskimi i przyjaznymi osobami (babcia, niania, itp.).
- Wychodzenie ze swoją pociechą na place zabaw, gdzie przebywają i bawią się inne dzieci.
- Zachęcanie do dzielenia się zabawkami.

Działania, które mogą pozytywnie wpłynąć na przystosowanie się dziecka do warunków przedszkolnych

- Rozmowy o przedszkolu (rozbudzanie zainteresowania, opowiadanie, co tam będzie robiło, pozytywne przykłady innych znanych dzieci, rodzeństwa, które uczęszczało do przedszkola, itp.).
- Czytanie książeczek i oglądanie ilustracji o tematyce związanej z przedszkolem.
- Zabawy w przedszkole.
- Obserwowanie zabaw dzieci na przedszkolnym placu.

Działania, które mogą pozytywnie wpłynąć na przystosowanie się dziecka do warunków przedszkolnych

- Uczenie dziecka odkładania zabawek po zakończonej zabawie.
- Przyzwyczajanie do przestrzegania umów.
- Dostosowywanie rytmu dnia, tak aby odpowiadał potrzebom przedszkolaka.
- Wcześniejsze poznanie placówki, do której dziecko pójdzie – udział w Programie Adaptacyjnym.

Plusy edukacji przedszkolnej

- Możliwość kontaktów z rówieśnikami.
- Wzrost autonomii dziecka wobec matki i zwiększenie niezależności i samodzielności w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych.
- Wzrost pewności siebie.
- Rozwój potrzeb poznawczych.

Objawy wskazujące na brak gotowości do uczęszczania do przedszkola

- Dziecko staje się nadmiernie płaczliwe lub rozdrażnione.
- Utrata apetytu.
- Pojawiają się problemy z zasypianiem i niespokojny sen.
- Częściej moczy się w nocy lub zaczyna się zanieczyszczać.
- Nasilają się problemy zdrowotne.

Dziękuję za uwagę